ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. října 2004 *

Ve věci C-445/03,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,

podaná dne 21. října 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená M. Patakia, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Lucemburskému velkovévodství, zastoupenému S. Schreinerem, jako zmocněncem, ve spolupráci s A. Rukavinou, avocat,

žalovanému,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, K. Lenaerts (zpravodaj), K. Schiemann, E. Juhász a M. Ilešič, soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. července 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Lucemburské velkovévodství nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 49 ES tím, že:

— stanovilo pro poskytovatele služeb usazeného v jiném členském státě požadavek pracovního povolení pro jednotlivce či hromadného pracovního povolení, pokud tento poskytovatel chce vyslat svůj personál složený ze státních

příslušníků třetích států pobývajících a legálně pracujících v tomto jiném členském státě; povolení, jejichž vydání je podmíněno situací na pracovním trhu, jakož i existencí smlouvy na dobu neurčitou a předchozím alespoň šestiměsíčním zaměstnáním u téhož poskytovatele služeb, a

— stanovilo pro tohoto poskytovatele služeb povinnost zřídit bankovní záruku ve výši nejméně 60 000 lucemburských franků (1487 eur).

Vnitrostátní právní rámec

2 Velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972 o opatřeních uplatňovaných na zaměstnávání zahraničních pracovníků na území Lucemburského velkovévodství (*Mémorial* A 1972, s. 945), ve znění velkovévodského nařízení ze dne 17. června 1994 (*Mémorial* A 1994, s. 1034, dále jen „velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972") v prvním a čtvrtém pododstavci článku 1 stanoví:

„Aniž jsou dotčena ustanovení o vstupu do Lucemburského velkovévodství a pobytu v něm, žádný cizí státní příslušník nesmí na lucemburském území zastávat pracovní místo manuálního pracovníka nebo pracovníka vykonávajícího duševní činnost, jestliže k tomu nedostal povolení v souladu s tímto nařízením.

[...]

Ustanovení tohoto nařízení se nevztahují na pracovníky, kteří jsou státními příslušníky členského státu Evropské unie, nebo státu, jenž je smluvní stranou Dohody o evropském hospodářském prostoru."

3 Podle článku 2 velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972 je povolení upravené v článku 1 téhož nařízení uděleno tím, že je pracovníkovi ministrem práce či jeho zástupcem vydáno pracovní povolení spadající do jedné ze čtyř kategorií vyjmenovaných v tomto článku.

4 Článek 4 první, druhý, pátý a šestý pododstavec velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972 stanoví:

„Žádný zaměstnavatel nesmí zaměstnat zahraničního pracovníka bez platného pracovního povolení, aniž by předtím učinil u Office national du Travail (Národní úřad práce) prohlášení o pracovním místě, jež má být obsazeno.

Toto prohlášení, předložené ve dvou exemplářích a řádně spolupodepsané pracovníkem, je považováno za žádost o pracovní povolení nebo jeho prodloužení, jestliže se jedná o pracovníka, který ještě pracovní povolení nezískal nebo kterému platnost jeho pracovního povolení vypršela nebo jehož pracovní povolení platí pouze pro určitého zaměstnavatele a povolání.

[...]

Dotčenému pracovníkovi vystaví Office national du Travail potvrzení o předložení prohlášení v souladu s pododstavcem 2 tohoto článku. Toto potvrzení je považováno za dočasné pracovní povolení. Jeho opis se zašle zaměstnavateli.

V případě zamítnutí žádosti o pracovní povolení ztrácí dočasné pracovní povolení automaticky platnost."

5 Článek 8 velkovévodského ze dne 12. května 1972 nařízení zní:

„Pracovní povolení vydává, žádost o něj zamítá nebo jej odnímá ministr práce či jeho zástupce na základě stanoviska [zvláštní poradní komise] upraveného článkem 7a tohoto nařízení a na základě stanoviska pracovního úřadu. Obě stanoviska zohlední zejména situaci, vývoj a organizaci pracovního trhu."

6 Článek 9 odst. 1 velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972 stanoví:

„Ve výjimečných případech lze na žádost toho, pod jehož vedením je pracovník zaměstnán, vydat hromadné pracovní povolení pro zahraniční pracovníky dočasně vyslané do Lucemburského velkovévodství na účet zahraničního nebo lucemburského podniku.

Hromadné povolení ve smyslu předchozího pododstavce lze udělit pouze pracovníkům vázaným k jejich původnímu vysílajícímu podniku pracovní smlouvou na dobu neurčitou za podmínky, že počátek smluvního vztahu předchází alespoň o šest měsíců počátek zaměstnávání na území Lucemburského velkovévodství, pro něž bylo žádáno o hromadné povolení."

7 Článek 9a první a druhý pododstavec téhož nařízení stanoví:

„Pracovní povolení pro jednotlivce a hromadné pracovní povolení jsou vydávána až poté, co zaměstnavatel prokáže, že složil u schválené finanční instituce bankovní záruku za výdaje spojené s případnou repatriací pracovníků, pro něž bylo žádáno povolení.

Výše bankovní záruky je stanovena zvláštní komisí vytvořenou na základě článku 7a tohoto nařízení a činí nejméně 60 000 franků za jednoho zaměstnance."

Postup před zahájením soudního řízení

8 Komise, majíc za to, že požadavky vyplývající z článků 1, 4, 8, 9 a 9a velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972 odporují článku 49 ES, zahájila řízení o nesplnění povinnosti.

9 Poté, co Komise dopisem vyzvala Lucemburské velkovévodství, aby jí podalo své vyjádření, zaslala dne 21. března 2002 tomuto členskému státu odůvodněné stanovisko, v němž ho vyzvala, aby přijal opatření nezbytná k dosažení souladu s tímto stanoviskem ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení. Vzhledem k tomu, že Lucemburské velkovévodství na toto stanovisko neodpovědělo, Komise podala tuto žalobu.

K žalobě

Argumentace účastníků řízení

10 Komise zaprvé tvrdí, že velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972 diskriminuje podniky poskytující služby tím, že podmiňuje dočasné vysílání pracovníků na lucemburské území podmínkami uplatňovanými na vstup pracovníků na místní trh práce. Dodává, že toto nařízení v každém případě představuje omezení v rozporu s článkem 49 ES.

11 Zadruhé Komise zaujala stanovisko k jednotlivým podmínkám stanoveným velkovévodským nařízením ze dne 12. května 1972 a tvrdí, že požadavek předchozího pracovního povolení činí volné poskytování služeb iluzorním a že získání tohoto povolení závisí na uvážení místní správy. Tvrdí, že lze zajistit dodržování lucemburských předpisů sociálních ochrany v případě vyslání pracovníků za účelem poskytování služeb méně omezujícími opatřeními.

12 K požadavku, aby se pracovní smlouva na dobu neurčitou stala účinnou alespoň šest měsíců před vysláním, Komise uvádí, že je v rozporu se zásadou proporcionality. Tvrdí, že jakmile jsou splněny pracovněprávní povinnosti pro zaměstnávání státního

příslušníka z třetí země stanovené předpisy členského státu usazení poskytovatele služeb, je třeba mít za to, že tento státní příslušník má legální a pravidelné zaměstnání. Dodává, že předmětný požadavek nebere v potaz odlišnosti některých odvětví, ve kterých se často uzavírají smlouvy na dobu určitou, ani případy, kdy se jedná o příležitostné a velmi krátkodobé poskytování služeb.

13 Co se týče požadavku zřízení bankovní záruky, Komise tvrdí, že tato záruka představuje pro zaměstnavatele usazené v jiném členském státě, kteří již mají povinnost zaplatit poplatky či dokonce zřídit bankovní záruku ve svém členském státě původu k tomu, aby získali v tomto státě pracovní povolení, dodatečnou hospodářskou zátěž. Dodává, že lze zajistit návrat pracovníka poskytujícího služby do státu usazení jeho zaměstnavatele za použití méně omezujících opatření.

14 Lucemburská vláda na to zaprvé odpovídá, že velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972 musí být posuzováno s ohledem na vnitrostátní právní úpravu sociální oblasti, která obsahuje přísná ustanovení o minimální mzdě, bezpečnosti práce a době trvání pracovní smlouvy. Tvrdí, že jediným účinným způsobem, jak zajistit dodržování této právní úpravy i v případech, kdy jsou služby poskytovány zahraničními podniky, které zaměstnávají státní příslušníky z třetích států, je kontrola prostřednictvím vydávání správních povolení. Tvrdí, že předmětné požadavky jednak slouží cíli obecného zájmu, kterým je sociální ochrana pracovníků, tím, že se snaží zabránit riziku zneužívání pracovníků, zejména pak těch, kteří pocházejí z třetích států, a jednak se uplatní bez rozdílu jak na zahraniční poskytovatele služeb, tak na podniky usazené v Lucembursku, aby se předešlo obrácené diskriminaci těchto posledně jmenovaných podniků.

15 Zadruhé zpochybňuje opodstatněnost žalobních důvodů formulovaných Komisí ohledně jednotlivých požadavků stanovených velkovévodským nařízením ze dne 12. května 1972.

16 Co se týče požadavku předchozího povolení, tvrdí, že odkazy na situaci na pracovním trhu a na výjimečné případy obsažené v článcích 8 a 9 velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972 představují pouhé uplatnění zásady přednostního zaměstnávání státních příslušníků z členských států Společenství zakotvené v nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15). Dodává, že výkon soudní kontroly nad zamítavými rozhodnutími o žádostech o pracovní povolení vylučuje jakékoli správní uvážení lucemburských orgánů.

17 Mimoto zpochybňuje, že by institut hromadného povolení činil poskytování služeb iluzorním, a zdůrazňuje, že poskytovatel má možnost podat svoji žádost před definitivním zadáním zakázky a že je tato žádost vyřizována ve zkráceném řízení.

18 Co se týče požadavku, aby se pracovní smlouva na dobu neurčitou stala účinnou alespoň šest měsíců před vysláním, lucemburská vláda tvrdí, že má být zárukou toho, že pracovník má trvalý vztah k členskému státu, odkud byl vyslán, jakož i úzký a řádný vztah k vysílajícímu podniku, aby se předešlo riziku zneužívání pracovní síly pocházející z třetích států a narušování hospodářské soutěže praktikami sociálního dumpingu. Dodává, že kdyby pracovník neměl perspektivu dlouhodobého zaměstnání u svého původního podniku, měl by po určité době strávené na lucemburském pracovním trhu snahu na něm zůstat. Dále zpochybňuje, že by byl sporný požadavek nepřiměřený, a zdůrazňuje, že vzhledem ke značným rozdílů mezi státy v této oblasti nemusí být ochrana zaměstnanců v členském státě, odkud je pracovník vysílán, nutně zaručena.

19 Co se týče požadavku zřízení bankovní záruky, tvrdí, že spočívá v pouhém získání záruční listiny od bankovní instituce a představuje pololetní náklad zhruba pouhých 25 eur.

Závěry Soudního dvora

20 Podle ustálené judikatury článek 49 ES vyžaduje nejen odstranění jakékoli diskriminace poskytovatele služeb usazeného v jiném členském státě z důvodu jeho státní příslušnosti, ale rovněž odstranění jakéhokoli omezení, byť uplatňovaného bez rozdílu jak na národní poskytovatele, tak na poskytovatele z jiných členských států, když je takové povahy, že může zakazovat činnosti poskytovatele usazeného v jiném členském státě, kde legálně poskytuje obdobné služby, překážet těmto činnostem nebo je činit méně přitažlivými (viz zejména rozsudek ze dne 24. ledna 2002, Portugaia Construções, C-164/99, Recueil, s. I-787, bod 16 a tam uvedená judikatura).

21 Nicméně vnitrostátní právní úprava oblasti, která nebyla na úrovni Společenství harmonizována a která se bez rozdílu uplatňuje na všechny osoby nebo podniky vykonávající svoji činnost na území dotyčného členského státu, může být, i přes svůj omezující účinek na volné poskytování služeb, odůvodněná, pokud odpovídá naléhavému důvodu obecného zájmu, jenž není již chráněn pravidly, kterým poskytovatel služeb podléhá v členském státě, kde je usazen, je způsobilá zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (viz rozsudky ze dne 23. listopadu 1999, Arblade a další, C-369/96 a C-376/96, Recueil, s. I-8453, body 34 a 35, a výše uvedený rozsudek Portugaia Construções, bod 19).

22 Slučitelnost předmětných požadavků s článkem 49 ES je třeba zkoumat právě ve světle těchto zásad.

23 Je nepochybné, že podmínky stanovené velkovévodským nařízením ze dne 12. května 1972, které musí splnit podnik poskytující služby, jenž hodlá vyslat na lucemburské území pracovníky se státní příslušností třetích států, ztěžují vzhledem

k administrativní a finanční zátěži, kterou představují, zamýšlené vyslání pracovníků, a tím pádem i vykonávání činnosti tohoto podniku spočívající v poskytování služeb (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 25. října 2001, Finalarte a další, C-49/98, C-50/98, C-52/98 až C-54/98 a C-68/98 až C-71/98, Recueil, s. I-7831, bod 30).

24 Co se týče vysílání pracovníků z třetích států podnikem ze Společenství poskytujícím služby, bylo již rozhodnuto, že vnitrostátní právní úprava, která podmiňuje poskytování služeb na státním území podnikem usazeným v jiném členském státě vydáním správního povolení, představuje omezení této svobody ve smyslu článku 49 ES (viz rozsudek ze dne 9. srpna 1994, Vander Elst, C-43/93, Recueil, s. I-3803, bod 15).

25 Oblast vysílání pracovníků v zaměstnaneckém poměru se státní příslušností třetích států v rámci poskytování přeshraničních služeb není na úrovni Společenství harmonizována; návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o podmínkách vysílání pracovníků v zaměstnaneckém poměru se státní příslušností třetích států v rámci poskytování přeshraničních služeb (Úř. věst. 1999, C 67, s. 12) předložený Komisí dne 12. února 1999 nebyl dosud přijat. Mimoto, velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972 se vztahuje bez rozdílu jak na podniky usazené mimo velkovévodství, tak na podniky v něm usazené, jak to vyplývá zvláště z čl. 9 odst. 1 tohoto nařízení.

26 Za těchto okolností je třeba zkoumat, zda se omezení volného pohybu služeb, která vyplývají z velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972, jeví odůvodněnými cílem obecného zájmu, a případně, zda jsou skutečně nezbytná k tomu, aby byl efektivně a za použití vhodných prostředků sledován tento cíl (viz výše uvedený Finalarte a další, bod 37).

27 V projednávaném případě jsou požadavky obsažené ve velkovévodském nařízení ze dne 12. května 1972 obhajovány jednak důvody sociální ochrany a jednak stabilitou pracovního trhu.

28 Lucemburská vláda se zaprvé dovolává nutnosti dohlížet na dodržování vnitrostátní právní úpravy zejména v oblasti minimální mzdy, bezpečnosti práce a doby trvání pracovní smlouvy tak, aby byla zaručena sociální ochrana pracovníků vyslaných na jeho území, jakož i rovnost soutěžních podmínek v sociální oblasti mezi podniky usazenými v Lucembursku a podniky usazenými v zahraničí. Konkrétněji požadavek pracovní smlouvy na dobu neurčitou, kterou musí být dotčení pracovníci již alespoň šest měsíců vázáni ke svému vysílajícímu podniku, stanovený v případě žádosti o hromadné pracovní povolení, má podle této vlády za cíl odstranit rizika spojená se zneužíváním personálu pocházejícího ze třetích států v důsledku uzavírání nejistých smluv a špatného odměňovaní, jakož i nebezpečí narušování hospodářské soutěže praktikami sociálního dumpingu.

29 Mezi tyto naléhavé důvody obecného zájmu již dříve uznané Soudním dvorem se zajisté počítá ochrana pracovníků (viz zejména výše uvedené rozsudky Finalarte a další, bod 33, a Portugaia Construções, bod 20). Je rovněž pravda, že právo Společenství nebrání tomu, aby členské státy vztáhly své právní předpisy nebo kolektivní smlouvy uzavřené sociálními partnery na všechny osoby vykonávající byť i jen dočasnou práci v zaměstnaneckém poměru na jejich území, nehledě na zemi usazení jejich zaměstnavatele, a že rovněž nezakazuje členským státům, aby vhodnými prostředky vynucovaly dodržování těchto pravidel (viz rozsudek ze dne 3. února 1982, Seco a Desquenne & Giral, 62/81 a 63/81, Recueil, s. 223, bod 14), když vyjde najevo, že ochrana poskytovaná těmito pravidly není zaručena stejnými nebo v zásadě srovnatelnými povinnostmi, kterým podnik podléhá v členském státě svého usazení (viz rozsudky ze dne 28. března 1996, Guiot, C-272/94, Recueil, s. I-1905, body 16 a 17, a výše uvedený rozsudek Arblade a další, bod 51).

30 Opatření spočívající ve vydávání pracovního povolení, jak je upraveno velkovévodským nařízením ze dne 12. května 1972, však za vhodný prostředek považovat nelze. Předpokládá totiž formality a lhůty, které mohou odrazovat od volného poskytování služeb prostřednictvím vyslaných pracovníků se státní příslušností třetích států.

31 Kdyby přitom byla podnikům poskytujícím služby uložena povinnost oznámit místním orgánům přítomnost jednoho nebo několika vyslaných pracovníků v zaměstnaneckém poměru, předpokládanou dobu pobytu a službu nebo služby, jejichž poskytování je důvodem pro jejich vyslání, jednalo by se o stejně účinné a méně omezující opatření, než jsou předmětné požadavky. Umožňovalo by těmto orgánům kontrolovat dodržování lucemburské právní úpravy v sociální oblasti po dobu vyslání při zohlednění povinností, které jsou podniku již uloženy na základě předpisů sociálního práva uplatňovaných v členském státě jeho usazení.

32 Mimoto podmiňování vydání hromadného pracovního povolení existencí pracovní smlouvy na dobu neurčitou, kterou by dotčení pracovníci byli již alespoň šest měsíců před počátkem vyslání na lucemburské území vázáni ke svému vysílajícímu podniku, překračuje míru toho, co lze s poukazem na cíl sociální ochrany vyžadovat jako nezbytnou podmínku pro poskytování služeb prostřednictvím vyslaných pracovníků se státní příslušností třetích států.

33 Tento požadavek totiž může, jak správně uvádí Komise, významně ztěžovat vysílání pracovníků z třetích států na lucemburské území za účelem poskytování služeb v odvětvích, ve kterých se z důvodu zvláštností dané činnosti často uzavírají krátkodobé smlouvy nebo smlouvy na poskytnutí určitých služeb. V této souvislosti je třeba si povšimnout, že podle informací poskytnutých lucemburskou vládou, vnitrostátní právní úprava pracovní smlouvy dovoluje, aby u některých druhů práce byly uzavírány smlouvy takovéto povahy s pracovníky z členských států Společenství.

34 Jak zdůrazňuje generální advokát v bodě 52 svého stanoviska, předmětný požadavek má navíc vliv na situaci nově zřízených podniků, které by měly zájem v Lucembursku poskytovat služby a zaměstnávat pracovníky ze třetích zemí.

35 Mimoto nezohledňuje sociální opatření, která jsou uložena podniku, který hodlá přikročit k vyslání, ve státě jeho usazení, zejména pak opatření v oblasti pracovních podmínek a odměňování upravená právem dotyčného členského státu nebo případně dohodou o spolupráci uzavřenou mezi Evropským společenstvím a dotyčným třetím státem, jejímž uplatňováním lze vyloučit významná rizika zneužívání pracovníků a narušování hospodářské soutěže mezi podniky (viz výše uvedený rozsudek Vander Elst, bod 25).

36 Je tedy třeba mít za to, že požadavky stanovené velkovévodským nařízením ze dne 12. května 1972 nejsou vhodnými prostředky k dosažení cíle ochrany pracovníků.

37 Zadruhé, jak lucemburská vláda výslovně uvádí k požadavkům, o nichž se pojednává v bodech 32 až 35 tohoto rozsudku, velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972 se snaží předejít narušování vnitrostátního pracovní trhu v důsledku přívalu pracovníků se státní příslušností třetích států.

38 V této souvislosti je třeba připomenout, že i když snaha předejít narušování pracovního trhu je zajisté naléhavým důvodem obecného zájmu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 27. března 1990, Rush Portuguesa, C-113/89, Recueil, s. I-1417, bod 13), pracovníci zaměstnávaní podnikem usazeným v určitém členském státě, kteří jsou vysláni do jiného členského státu za účelem, aby tam poskytli služby, neusilují o vstup na pracovní trh tohoto druhého členského státu, neboť se po splnění svého úkolu vracejí do státu původu nebo svého pobytu (viz výše uvedené rozsudky Rush Portuguesa, bod 15, Vander Elst, bod 21, a Finalarte a další, bod 22).

39 Nicméně bylo již rozhodnuto, že členský stát může ověřovat, zda podnik usazený v jiném členském státě, který vysílá na jeho území pracovníky třetích států, nevyužívá svobody poskytování služeb k jinému účelu než k poskytnutí dané služby, například dováží pracovníky za účelem zprostředkovat jim zaměstnání nebo je poskytnout jiným zaměstnavatelům (viz výše uvedený rozsudek Rush Portuguesa, bod 17).

40 Avšak takovéto kontroly musí dodržovat meze vytyčené právem Společenství, zejména pak ty, které vyplývají ze svobody poskytování služeb, kterážto nesmí být učiněna iluzorní a jejíž výkon nesmí podléhat správnímu uvážení (výše uvedený rozsudek Rush Portuguesa, bod 17).

41 V projednávaném případě, jak bylo uvedeno v bodě 30 tohoto rozsudku, však povinnost získat pracovní povolení může kvůli formalitám a řízením, které s sebou nese, učinit volné poskytování služeb na lucemburském území prostřednictvím vyslaných pracovníků se státní příslušností třetích států nezajímavým.

42 Navíc, jak uvádí Komise, má velkovévodské nařízení ze dne 12. května 1972 tím, že stanoví, že je třeba posuzovat žádosti o pracovní povolení pro jednotlivce s ohledem na situaci na pracovním trhu a že hromadné pracovní povolení lze vydat pouze ve výjimečných případech, za následek, že možnost vyslat na lucemburské území pracovníky se státní příslušností třetích států za účelem poskytnutí služeb závisí na správním uvážení místní správy.

43 Narozdíl od toho, co tvrdí lucemburská vláda, jsou argumenty o přednostním zaměstnávání státních příslušníků členských států Společenství irelevantní, jedná-li se o pracovníky, kteří mají být vysláni v rámci poskytování služeb, a kteří tedy neusilují o vstup na pracovní trh hostitelského státu. Skutečnost, že správní

rozhodnutí mohou být předmětem soudního přezkumu, jak tvrdí tatáž vláda, pak potvrzuje argumentaci, podle které požadavek získání pracovního povolení může být zdrojem průtahů poškozujících poskytovatele služeb.

44 Co se týče požadavku pracovní smlouvy na dobu neurčitou, kterou musí být dotčení pracovníci již alespoň šest měsíců vázáni ke svému vysílajícímu podniku, v případě žádosti o hromadné pracovní povolení, bylo již v bodech 33 a 34 tohoto rozsudku uvedeno, že tento požadavek může významně ztěžovat poskytování služeb na lucemburském území prostřednictvím vyslaných pracovníků se státní příslušností třetích států podniky z těch odvětví, ve kterých se z důvodu zvláštností dané činnosti často uzavírají krátkodobé smlouvy nebo dohody o provedení práce, nebo nově zřízenými podniky.

45 Dále je tento požadavek nepřiměřený cíli zajistit návrat pracovníků do státu, odkud byli vysláni, po skončení jejich vyslání.

46 Kdyby byla podniku poskytujícímu služby uložena povinnost poskytnout místním orgánům údaje potvrzující, že dotčení pracovníci se nachází v legálním postavení, zejména pokud jde o pobyt, pracovní povolení a sociální zabezpečení, ve státě, kde je tento podnik zaměstnává, poskytovalo by to těmto orgánům méně omezující a stejně účinné záruky toho, že se tito pracovníci nacházejí v legálním postavení a že vykonávají svou hlavní činnost v členském státě, kde je usazen podnik poskytující služby, než jsou předmětné požadavky. Ve spojení s informacemi o plánovaném období vyslání, které by tento podnik poskytl (viz bod 31 tohoto rozsudku), by tyto údaje umožnily lucemburským orgánům přijmout po skončení toho období případná nezbytná opatření.

47 V této souvislosti povinnost zřídit pro účely pracovního povolení bankovní záruku určenou ke krytí výdajů za případnou repatriaci pracovníka po skončení jeho vyslání představuje pro podniky poskytující služby zátěž, která je neúměrná ke sledovanému cíli. Jak uvádí generální advokát v bodě 56 svého stanoviska, lze si totiž snadno představit opatření, která jsou k volnému poskytování služeb šetrnější než tato obecná povinnost bankovní záruky, jako např. uložení povinnosti uhradit výdaje skutečně vynaložené na repatriaci.

48 Je tedy třeba mít za to, že požadavky stanovené velkovévodským nařízením ze dne 12. května 1972 jsou nevhodné k dosažení cíle předejít destabilizaci místního trhu práce.

49 Vzhledem k výše uvedenému jsou žalobní důvody formulované Komisí ohledně velkovévodského nařízení ze dne 12. května 1972 opodstatněné.

50 Je proto namístě dojít k závěru, že Lucemburské velkovévodství tím, že stanovilo pro poskytovatele služeb usazené v jiném členském státě, kteří chtějí vyslat na jeho území pracovníky se státní příslušností třetích států, požadavek pracovního povolení pro jednotlivce, jehož vydání je podmíněno situací na pracovním trhu, či požadavek hromadného pracovního povolení, které je vydáváno pouze ve výjimečných případech a za předpokladu, že jsou dotčení pracovníci již alespoň šest měsíců před počátkem svého vyslání vázáni ke svému původnímu podniku smlouvou na dobu neurčitou, a tím, že stanovilo pro tyto poskytovatele služeb povinnost zřídit bankovní záruku, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 49 ES.

K nákladům řízení

51 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Lucemburské velkovévodství bylo ve sporu neúspěšné, je namístě mu uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Lucemburské velkovévodství tím, že stanovilo pro poskytovatele služeb usazené v jiném členském státě, kteří chtějí vyslat na jeho území pracovníky se státní příslušností třetích států, požadavek pracovního povolení pro jednotlivce, jehož vydání je podmíněno situací na pracovním trhu, či požadavek hromadného pracovního povolení, které je vydáváno pouze ve výjimečných případech a za předpokladu, že jsou dotčení pracovníci již alespoň šest měsíců před počátkem svého vyslání vázáni ke svému původnímu podniku smlouvou na dobu neurčitou, a tím, že stanovilo pro tyto poskytovatele služeb povinnost zřídit bankovní záruku, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 49 ES.**

2) **Lucemburskému velkovévodství se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.